

Basın Fotoğrafında Karar Anı: Dünya Tarihinde İz Bırakmış Politik Suikast Anlarının İkonik Fotoğraflara Dönüşmesi ve Toplumsal İnşası

The Decisive Moment in Press Photography:
The Transformation of Political Assassination Moments that Left a Mark on World History
into Iconic Photographs and Their Societal Construction

Dr. Öğr. Üyesi Kürşat Kaan ÖZKEMAHLI

ORCID: 0000-0002-2717-5324 ◆ Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Fotoğraf Bölümü ◆
kkozkmahli@atauni.edu.tr

Doç. Basri GENÇCELEP

ORCID: 0000-0002-2887-2420 ◆ Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Sanatlar
Bölümü, Grafik Sanatlar Programı ◆ bgencelep@atauni.edu.tr

Dr. Erhan MUTLUGÜN

ORCID: 0000-0002-4499-0953 ◆ Bursa Uludağ Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu,
Tasarım Bölümü, Grafik Tasarım Programı ◆ emutlugun@uludag.edu.tr

Özet

Bu makalede, basın fotoğrafının tarihsel gelişim süreci ve toplumsal olayların kaydedilmesinin önemi kapsamlı bir şekilde ele alınmıştır. Basın fotoğraflarının toplumsal belleği yeniden ve ne şekilde inşa ettiği üzerine tespitlere yer verilmiştir. Fotoğraf gerçekliğin temsili özelliği bakımından basın dünyasında hızla yer edinmiştir. Görsel kanıt sunma özelliği, gündelik yaşamı yansıtmaya yeteneği fotoğrafa önemli bir rol kazandırmıştır. Magnum Photos gibi uluslararası fotoğraf ajansları, gündelik sosyo-kültürel yaşamı temsil etmede öncü olmuş ve dünya tarihinde öne çıkan önemli olayların fotografik temsillerini sunmuştur. Zaman içerisinde yaşanan politik suikastlar ve şiddet içeren olaylar, toplumsal hafızada derin izler bırakan ikonik fotoğraflarla belgelenmiştir. Bu tür fotoğraflar, sadece o anı yakalamakla kalmayıp aynı zamanda toplumların düşünce biçimlerini, sosyal hayatlarını ve siyasal yapılarını yeniden inşa edebilme gücüne sahiptir. Araştırmada Japonya Sosyal Demokrat Partisi lideri İnejiro Asanuma ve 35. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı John F. Kennedy suikastlarının yanı sıra 45. Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald John Trump'a karşı girişimde bulunulan suikastlara ait görseller bu tür fotografik temsillere örnek olarak verilmiştir. Bu suikast anlarına ait fotoğrafların toplumlarda yarattığı şok etkisi, medya araçlarının yanı sıra popüler kültürle birlikte olayların sürekli hatırlanması ve bu temsillerin toplumun yeniden inşasında oynadığı önemli roller incelenmiştir.

Çalışmada, fotoğraf sanatının toplumsal olayların kaydedilmesi ve toplumsal hafızanın inşasındaki rolünü incelemek amacıyla; amaçsal örnekleme ve literatür taraması yöntemlerine dayalı nitel bir araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın odağında, özellikle toplumsal hafızada derin izler bırakan ve foto-muhabirler tarafından çekilen ikonik basın fotoğraflarına yer verilmiştir. John F. Kennedy, İnejiro Asanuma ve Donald John Trump suikastlarına ait fotografik temsiller, toplumsal belleğin yeniden inşasında fotoğrafın oynadığı kritik rolü anlamak açısından önemli örnekler teşkil etmektedir. Amaçsal örnekleme yöntemi, bu fotoğrafların bilinçli bir şekilde seçilerek incelenmesini sağlayarak, toplumların bu olayları nasıl hatırladığını ve fotoğrafların bu sürece nasıl katkıda bulunduğunu anlamayı hedeflemektedir. Araştırmanın teorik çerçevesi ise literatür taraması yöntemiyle oluşturulmuştur. Bu kapsamda basın fotoğrafçılığı ve toplumsal bellek ilişkisini ele alan akademik makaleler, alan ile ilgili kitaplar, uluslararası basın fotoğrafçılığına dair çalışmalar titizlikle incelenmiştir. Fotoğrafın görsel kanıt olarak işlevi ve basın dünyasındaki yeri üzerine yapılan çalışmalar araştırmanın temellerini oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: Fotoğraf, basın fotoğrafı, ikonik fotoğraf, karar anı, toplumsal inşa.

Extended Abstract

This article comprehensively addresses the historical development of press photography and the importance of recording social events. Observations are made about how press photographs are reconstructed and how they contribute to social memory creation. Press photography, one of the significant topics of the research, proved itself in the early 1940s. Following this period, press photographs began to consist of exceptional moments extracted from the flow of the unique reality of daily life. Events happening within the fluidity of life or special moments, whether good or bad, have always drawn people's attention. These moments are special scenes from life or situations that hold new value. Among these events, sometimes the most spectacular moment of a gesture, a glance, a movement, or a fleeting scene where emotions reach their peak can be represented through the decisive moment. In its application, this photographic concept becomes even more critical, especially in press photography. This is because photojournalists aim to present the most dramatic and impactful snapshot of an event to the viewer with the photographs they produce. Technological advancements following the beginning of the 20th century made cameras portable, and with the invention of photographic films, press photography gained rapid momentum worldwide. One of the most significant reasons for this was the prototype cameras designed by the German inventor Oskar Barnack 1914 under the Leica brand. The Leica cameras, launched in 1925, revolutionized the photography industry of the time. For this reason, the revolutionary innovations brought by Leica cameras to the development of press photography are covered in this study. Compared to other cameras of the time, the small size of Leica cameras provided ease of transportation. The 35mm film format offering high quality and fast performance greatly contributed to the development of photographic art. Leica's small, portable cameras enabled photographers to work quickly and dynamically in the field, accelerating the transformation of press photography both artistically and technically. These cameras, which captured dramatic moments in events, allowed journalists to document incidents in real-time. This technological development increased the influence of photography in the media and allowed these photographs to reach large audiences. Furthermore, the concept of the "decisive moment" introduced by Henri Cartier-Bresson is discussed in this article as a critical concept for understanding photography's artistic and emotional dimensions. According to Bresson, the decisive moment is when the subject within the photograph, its emotions, and compositional values are presented in perfect harmony. Since it emerged as a photographic philosophy, the "decisive moment" concept has maintained its importance. The article examines the processes by which press photographers document events through Bresson's approach. In addition, the historical development of international photography agencies such as Magnum Photos and the role of photojournalists who documented significant events in world history through these agencies are among the topics examined in the literature. During this process, agencies provided documentary photographs and influenced how societies perceived and remembered events. At the center of the study, images from the assassinations of Japan's Social Democratic Party leader, Inejiro Asanuma, the 35th President of the United States, John F. Kennedy, and attempts on the life of the 45th President of the United States, Donald John Trump, are given as examples of such photographic representations. The shock effect created by these assassination images in societies, along with their constant recollection through media tools and popular culture, and the important roles these representations play in the reconstruction of society are examined. These iconic assassination images in photographic history were produced by photojournalists at the right time and place and with intuitive, decisive moments. The concept of the "decisive moment," introduced by Henri Cartier-Bresson and still used by photographers today, demonstrates its ongoing importance as a significant concept. It can be said that new iconic moments continue to be added to the history of photography, with new photographic representations produced based on this concept. Depending on the events and situations these iconic photographs represent, they are seen to play an important role in shaping societies. In this study, a qualitative research method based on purposeful sampling and literature review is adopted to examine the role of photographic art in recording social events and constructing social memory. The research focuses on iconic press photographs that have left deep marks on social memory. The photographic representations of the assassinations of John F. Kennedy, Inejiro Asanuma, and Donald John Trump serve as important examples to understand the critical role photography plays in the reconstruction of social memory. The purposive sampling method aims to consciously select and examine these photographs to understand how societies remember these events and how photographs contribute to this process. The theoretical framework of the research is formed by the literature review method. In this context, academic articles, books related to the field, and studies on international press photography that discuss the relationship between press photography and social memory have been meticulously examined. Studies on the function of photography as visual evidence and its place in the world of the press have formed the foundation of this research.

Keywords: Photography, press photography, iconic photograph, decisive moment, social construction.

Giriş

Fotoğraf sanatı, görsel sanatlar içerisinde kendine özgü bir yere sahiptir ve diğer sanat dallarına kıyasla toplumun sosyo-kültürel ihtiyaçlarına daha doğrudan cevap verebilen bir anlatım biçimi olarak öne çıkmaktadır. Fotoğrafın bu özellikleri, onu sadece estetik bir üretim aracı değil, aynı zamanda toplumsal hafızayı inşa eden ve olayları belgeleyip paylaşan bir iletişim aracı haline getirmiştir. Toplumların sosyo-kültürel yapıları incelendiğinde, aile albümlerinden kartpostallara, gazetelerden reklamlara ve sosyal medyaya kadar geniş bir kullanım alanı olan fotoğraf, her yaştan ve kesimden insanın yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. Gündelik hayatın her anında karşımıza çıkan bu görsel dil, özellikle medya ve iletişim dünyasında son derece güçlü bir temsil aracı olarak varlığını sürdürmektedir.

Fotoğraf, geleneksel medyada ve sosyal medyada bir olayı ya da durumu anında belgeleyip yayma gücü sayesinde, bilgi akışını hızlandıran ve geniş kitlelere ulaşmayı sağlayan bir araç haline gelmiştir. Özellikle haber fotoğrafçılığı, toplumsal olayların geniş kitlelere duyurulmasında, yaşananların kayıt altına alınmasında ve kamuoyu yaratılmasında büyük bir rol oynar. Bu bağlamda fotoğraf, olayların sadece estetik bir temsilcisi değil, aynı zamanda toplumsal belleğin ve tarih yazımının aktif bir bileşenidir. Toplumsal olayların fotoğraflarla kaydedilmesi, olayın etkisini ve hatırlanma biçimini dönüştürürken, bu fotoğraflar aynı zamanda toplumların kültürel, sosyal ve siyasi inşalarına da katkıda bulunmaktadır. İkonik hale gelen fotoğraflar, sadece olayın belgelenmesiyle kalmaz, aynı zamanda olaylara dair toplumsal bir algı ve hafıza oluşturur. Örneğin savaşlar, devrimler, suikastlar gibi tarihsel hadiseler, genellikle o anı yakalayan fotoğraflarla hafızalarda kalıcı hale gelir. Bu tür fotoğraflar, olayın sadece fiziksel bir temsili değil, aynı zamanda o olayın toplum üzerinde yarattığı duygusal ve psikolojik etkilerin de taşıyıcısıdır. Toplumlar, bu fotoğraflar aracılığıyla olayları hatırlarken, fotoğraf aynı zamanda olayın nasıl hatırlanacağı konusunda da bir yönlendirici rol üstlenir. Ayrıca fotoğrafın sanatsal ve toplumsal bağlamlarda bu kadar güçlü bir araç haline gelmesi, günümüz dünyasında görsel kültürün ne denli etkili olduğunu da ortaya koymaktadır. Modern dünya görsel unsurlarla kuşatılmıştır. Bu görsel unsurlar, tıpkı fotoğraf gibi, yalnızca bir olayın ya da anın belgelenmesiyle kalmayıp, aynı zamanda olayların anlamını, etkisini ve toplum üzerindeki sonuçlarını da şekillendiren unsurlardır. Bu bağlamda fotoğraf, sadece estetik bir sanat dalı olmanın ötesine geçerek, toplumsal olayların anlaşılmasında, yorumlanmasında ve geleceğe taşınmasında kritik bir rol oynamaktadır. Fotoğraf sanatı, bu işlevleriyle, hem sanat dünyasında hem de toplumsal inşa süreçlerinde vazgeçilmez bir araç olarak varlığını sürdürmektedir.

Amaç

Makalede, fotoğraf sanatının temel kavramlarından biri olan “Karar Anı” kavramı, özellikle basın fotoğrafçılığı alanında ve tarihte önemli bir yer edinmiş ikonik suikast fotoğrafları bağlamında ele alınmıştır. Henri Cartier-Bresson tarafından ortaya atılan “Karar Anı” kavramının, suikast anlarını ölümsüzleştiren fotoğraflarda nasıl uygulandığını incelenmiştir. Bu bağlamda, bu tür fotoğrafların sadece bir anın belgelenmesiyle kalmayıp, aynı zamanda o anı toplumsal, kültürel ve siyasi bir sembol haline getirerek toplumsal hafızayı nasıl şekillendirdiği, siyasi süreçleri nasıl etkilediği ve kültürel değişimlere nasıl zemin hazırladığı değerlendirilmiştir. Araştırma, ikonik suikast fotoğraflarının hem birer belgesel gerçeklik taşıyıcısı olarak hem de bu olayların daha geniş toplumsal etkilerini temsil etme gücüyle, tarihsel anlatıları nasıl değiştirdiği ve toplumsal algıları nasıl dönüştürdüğü üzerinde

durulmuştur. Bu çerçevede, “Karar Anı” kavramının estetik ve sosyal inşa yönleriyle tartışılarak, basın fotoğraflarının gücü ve sınırları analiz edilmiştir.

Yöntem

Nitel araştırmalarda veri analizi, çeşitlilik, yaratıcılık ve esnekliğe ihtiyaç duyulmaktadır. Her nitel araştırma kendine özgü özellikler taşır ve bu durum, veri analizinde yenilikçi yaklaşımlar gerektirebilir. Bu nedenle, araştırmacının hem araştırmanın doğasını hem de toplanan verilerin özelliklerini göz önünde bulundurarak, mevcut veri analiz yöntemlerini incelemesi ve araştırmaya uygun bir analiz planı oluşturması önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 237). Bu bağlamda gerçekleştirilen çalışmada, fotoğraf sanatının toplumsal olayların kaydedilmesi ve toplumsal hafızanın yeniden inşasındaki rolünü incelemek amacıyla, amaçsal örnekleme ve literatür taraması yöntemlerine dayalı nitel bir araştırma yöntemi benimsenmiştir. Araştırmanın odağında, özellikle toplumsal hafızada derin izler bırakan ikonik basın fotoğrafları yer almaktadır. John F. Kennedy, Inejiro Asanuma ve Donald John Trump suikastlarına ait fotoğraflar gibi, şiddet içeren olayların belgelenmesi toplumsal belleğin yeniden inşasında fotoğrafın oynadığı kritik rolü anlamak açısından önemli örnekler teşkil etmektedir. Amaçsal örnekleme yöntemi, bu fotoğrafların bilinçli bir şekilde seçilerek incelenmesini sağlayarak, toplumların bu olayları nasıl hatırladığını ve fotoğrafların bu sürece nasıl katkıda bulunduğunu anlamayı hedeflemektedir (Duncum, 2023, s. 21).

Araştırmanın teorik çerçevesi ise literatür taraması yöntemiyle oluşturulmuştur. Basın fotoğrafı ve toplumsal bellek ilişkisini ele alan akademik makaleler, kitaplar ve uluslararası basın fotoğrafına dair çalışmalar titizlikle incelenmiştir. Henri Cartier-Bresson’un “karar anı” kavramı, fotoğrafın görsel kanıt olarak işlevi ve basın dünyasındaki yeri üzerine yapılan araştırmalar, bu çalışmanın temelini oluşturmaktadır. Ayrıca, Magnum Photos gibi uluslararası fotoğraf ajanslarının tarihsel gelişimi ve bu ajanslar aracılığıyla dünya tarihindeki önemli olayları belgeleyen foto muhabirlerinin rolü de literatürde incelenen konular arasındadır. Bu yöntemler ışığında yapılan analizler, basın fotoğraflarının toplumsal olayların hafızalarda nasıl yeniden inşa edildiğine dair derinlemesine bir anlayış geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bulgular

Basın Fotoğrafına Genel Bir Bakış

Fotoğraf bulunduğu andan itibaren görsel sanatlarda yeni bir altın çağın başlangıcını oluşturarak teknolojik ve sosyal değişimlere zemin hazırlamıştır (Clarke, 2017, s. 13-16). Görüntünün kalıcı hale getirilip belli bir yüzeye aktarılmasıyla, fotoğraf alanında birçok buluş ve teknolojik gelişmenin peşi sıra birbirini izlemeye devam etmiştir. Bunun sonucunda fotoğraf hem bir görüntü üretim teknolojisi hem de bu teknoloji aracılığıyla üretilen görüntünün kendisi haline gelmiştir (Doğan, 2022, s. 36). Yaşanan bu teknolojik gelişmelerin yanı sıra içerik olarak da evrilen fotoğraf sanatı, çeşitli başlıklar altında yaklaşım biçimleri inşa ederek kendisini dünyaya yeni bir gerçeklik aracı olarak sunmaya başlamıştır. Bu yaklaşımlardan biri olarak karşımıza çıkan basın fotoğrafı, 19. yüzyılın ortalarından itibaren kendisine bu alanda yer bularak, gündelik yaşamın temsili noktasında yerini sağlamlaştırmıştır (Kanburoğlu, 2004, s. 405).

Gündelik yaşama dair olayların ya da durumların fotografik olarak belgelenmesi veya temsil edilmesi için kullanılan yöntemle basın fotoğrafı adı verilmektedir. Günümüzdeki anlamıyla basın fotoğrafının ilk temsili, 14 Ekim 1843'te Jules Itier tarafından çekilmiştir. Bu fotoğrafta, Çin imparatorun

temsilcisi Ky-İng ile bin yıl sürecek olan barış antlaşması imzalayan Fransa Başkonsolosu M. Lyrene'i görüntülenmiştir. Itier, törenin birçok fotoğrafını görsel kanıt oluşturmak adına çekmiş; ancak dönemin gazeteleri alışageldik uygulama şekli olan illüstrasyon çizimleri ile antlaşmayı temsil etmişlerdir (Gezgin, 2002, s. 1-2).

Fransız sosyolog ve felsefeci Pierre Bourdieu, görünen dünyanın en nesnel temsil kaydını fotoğraf sanatının sunduğunu, hakikatin ve nesneliliğin kusursuz bir yansımaları oluşturmasıyla da fotoğrafın kanıt özelliğine vurgu yapmaktadır (Bourdieu, 1990, s. 74). Bu yaklaşımdan hareketle fotoğrafın yaratmış olduğu nesnel ve kusursuz yansıma, gündelik yaşamın temsili noktasında bir kanıt özelliği oluşturmaktadır. Bu durum fotoğrafın haber oluşturmada önemli bir kayıt aracı olarak görülmesine olanak sağlamaktadır. Dönemin gazete haberleriyle birlikte kullanılan illüstrasyonlar ile olayların temsili yaratılmak istenmiş olsa da, icadıyla geçekliğin kusursuz halini sunması bakımından fotoğraf oldukça önemli bir görev üstlenmiştir.

20. yüzyılın başlangıcı sonrasında yaşanan teknolojik gelişmeler fotoğraf makinelerini taşınabilir hale getirmiş, fotoğraf filmleriyle beraber basın fotoğrafı dünya genelinde hızlı bir ivme kazanarak yükselişe geçmiştir. Bunun en önemli sebeplerinden biri 1914 yılında Alman mucit Oskar Barnack tarafından tasarlanan Leica marka prototip fotoğraf makineleri gösterilebilir. 1925 yılında piyasaya sürülen Leica fotoğraf makinelerinin yaratmış olduğu devrim dönemin fotoğraf endüstrisini derinden etkilemiştir (Taylor, 2011, s. 8-9). Dönemin diğer fotoğraf makinelerine göre Leica marka makinelerin boyutlarının küçük olması taşımada kolaylık sağlarken, 35mm. film formatı ile yüksek kalitede, hızlı bir performans sunmasıyla fotoğraf sanatının gelişimine büyük bir katkı sağlamıştır (Pritchard, 2014, s. 88-89).

Yeni nesil fotoğraf makinelerinin boyutların küçülmesi ve yüksek performans sergilemesi, dünya genelinde birçok fotoğrafçıya saha çalışmalarında kolaylık sağlamıştır. Bu dönemlerde saha çalışmalarında çok etkili olan ve adından sıkça söz ettiren uluslararası fotoğraf ajanslarının en önemlilerinden biriside Magnum Photos ajansidir. Magnum Photos, dönemin ünlü fotoğrafçılarından olan Henri Cartier-Bresson, Robert Capa, David Seymour ve George Rodger tarafından 1947 yılında kurulmuştur. Bu fotoğrafçılar, üretmiş oldukları fotoğrafları kendi istedikleri şekilde değerlendirebilmek ve topluma sunabilmek amacıyla bir araya gelmişlerdir. (Kanburoğlu, 2004, s. 409). Bahsi geçen dönemde televizyon henüz yaygın bir iletişim aracı haline gelmemiş ve dünyanın büyük bir kısmı fotoğrafçılar tarafından görüntülenmemiştir. Bu avantajın farkında olan Magnum fotoğrafçıların, gittikleri yerlerde çektikleri fotoğraflar dönemin dergileri ve gazeteleri tarafından büyük ilgi görmüştür. (Gezgin, 2002, s. 75). Bu ajansta fotoğraf eğitimi olarak yetişen fotoğrafçılara, fotoğraf makinesinin sadece bir kayıt altına alma aracı olmadığı, onu yaşamlarının bir parçası haline getirmeleri ve her zaman makinalarını yanlarında taşımaları gerektiği öğretilmiştir (Light, 2012, s. 53). Bu amaçla kurulan ve kurulduğu günden itibaren dünya tarihini şekillendiren olaylara şahitlik etmiş bu fotoğraf ajansı savaşların, trajedilerin, toplumsal ve siyasal olayların 'o an'larını kayıt altına almıştır. İçinde yaşadığımız yüzyılın en unutulmaz fotografik temsillerini bu ajanstan çıkan fotoğrafçılar tarafından üretilerek, topluma sunulmuştur. Özellikle 20. Yüzyılın ikinci yarısında fotoğraf tarihinde önemli bir yere sahip olan 'an'larda, Magnum fotoğrafçıların etkileri olayların temsili noktasında önemli katkılar sağlamıştır (Miller, 2012, s. XI).

Gündelik sosyal yaşam içerisinde yer alan günlük gazetelerin, haftalık ve aylık dergilerin makalelerin metinlerine ek olarak olayın temsili fotoğraflarına sıkça yer verilmeye başlaması sonucunda, foto muhabirliği önemli bir meslek dalı haline gelmiştir. Özellikle; savaş, siyaset, spor,

kültür ve eğlence endüstrisi gibi çeşitli alanlarda hızla gelişim göstererek, gündelik yaşamın temsilinde foto muhabirleri önemli bir rol üstlenmişlerdir (Smith, 2018, s. 27). 1930'lardan itibaren gündelik sosyo-kültürel yaşamda kendisine yer bulmaya başlayan Life, Time gibi periyodik basılı yayınların popülerleşmesi, bu alana altın çağını yaşatmıştır. Bu dergilerde yayımlanan fotoğraflar ve makaleler aracılığıyla, toplum temsil edilen olaylara karşı bilgilendirilmiştir. Bunun yanı sıra, fotoğraf sahip olduğu kanıt özelliğiyle, olaylara karşı bireylerin ve toplumların düşünce yapılarını şekillendirmede önemli roller üstlendiği söylenebilir (Rubinstein, 2023, s. 51). Ayrıca, Elkins'e (2019) göre fotoğraf, kanıt özelliğini gerçeklikle olan ilişkisinden çekip çıkarır. Bugün de fotoğraf gücünü ve potansiyelini buradan almaktadır (Er, 2023, s. 53).

Günümüzde basın fotoğrafı, dijital çağın sağlamış olduğu gelişmelerle beraber, foto muhabirlere anında çekim yapma ve dünyanın herhangi bir yerinde bulunun haber ajanslarına hızla görüntü iletme olanağı tanımaktadır. Ayrıca günümüz de toplumlar için vazgeçilmez bir konuma yükselen sosyal medya ve çevrimiçi haber siteleri, haberleri küresel çapta kitlelere ulaştırarak toplumların bilgi edinmelerine olanak sağlamaktadır. Bu gelişmelerin beraberinde haber fotoğrafları haberlerin doğruluğunu, etkileyciliğini ve anlaşılabilirliğini arttırmada önemli bir araç olma özelliğini devam ettirmektedir.

Henri Cartier-Bresson: Karar Anı Teorisi ve Basın Fotoğrafına Etkisi

Basın fotoğrafı 1940'lı yılların başlarından itibaren rüştünü ispat etmiştir (Sontag, 2004, s. 33). Bu dönem sonrasında basın fotoğrafları, gündelik yaşamın eşsiz gerçekliğinin akışı arasından çekip alınan istisnai anlardan oluşmuştur. Yaşamın akışkanlığı içerisinde yaşanan olaylar ya da iyi ya da kötü özel anlar, her zaman insanların dikkatini çekmiştir. Bu anlar; yaşamın özel sahneleri ya da haber değeri sunan durumlar olarak karşımıza çıkmaktadır (Jurgenson, 2024, s. 24). Yaşanan bu olaylar içerisinde bazen bir jestin, bir bakışın ya da bir hareketin en gösterişli anı veya duyguların zirveye çıktığı bir anlık sahne, karar anı ile temsil edilebilir. Bu fotografik kavram, uygulanma şekliyle özellikle basın fotoğrafında daha da önemli hale gelmektedir. Çünkü foto muhabirleri, üretmiş oldukları fotoğraflar ile izleyiciye olayın en dramatik ve en etkileyici kesitini sunmayı hedeflemektedirler.

Karar anı kavramı, 20. yüzyılın en tanınmış fotoğraf sanatçılarından biri olan Henri Cartier Bresson tarafından ortaya atılmıştır (Clarke, 2017, s. 177; Persinger, 2014, s. 61-62). 1952 yılında yayınlanan *Images à la Sauvette* isimli kitapta karar anı'na ilişkin teoriye Bresson tarafından derinlemesine yer vermiştir. Bresson'a göre karar anı, fotoğraf kadraji içinde yer alan öznenin, içerdiği duyguların ve kompozisyon değerlerinin mükemmel bir armoni içinde sunulmasıdır. Bu armoninin tıpkı bir Rönesans tablosu gibi izleyici üzerinde iz bırakması gerektiğinden bahsetmektedir (Bresson, 2003, s. 17). Amerikalı sanat eleştirmeni Susan Sontag, Bresson'un ortaya atmış olduğu bu fotografik kavrama ilişkin "kaosun ortasında bir düzenin varlığını ifşa etmek" olarak açıklar (Sontag, 2011, s. 122). İngiliz yazar ve sanat eleştirmeni John Berger ise, bu kavrama ilişkin "an ansaldır, saniyenin binde biri" tespitini yaparak fotoğrafta yer alan görsel imgelerin bir an için zirveye ulaştığını ve Bresson'un bu anı yakalamaya çalıştığına dikkat çekmektedir (Berger, 2017, s. 65).

Foto muhabir Eddie Adams tarafından 1968 yılında Vietnam Savaşı sırasında çekmiş olduğu "Nguyen Van Lem'in İnfazı" isimli fotoğraf, Henri Cartier-Bresson'un ortaya atmış olduğu "Karar Anı" teorisinin bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Adams, infazın en dramatik anını yakalayarak, savaşın dehşetini ve insani boyutunu tek bir karede anlatmayı başarmıştır (Hacking, 2015, s. 390-391; Mulligan ve Wooters, 2012, s. 674; Jeffrey, 1997, s. 7). Bir başka örnekte ise, Kevin Carter 1993 yılında Sudan'da çekmiş olduğu "Akbaba ve Çocuk" fotoğrafı ile karar anı felsefesinin başarılı bir temsilini sunmuştur.

Carter, açlıktan ölmek üzere olan bir çocuğun yanında bekleyen bir akbabayı dramatik bir kompozisyonla ölümsüzleştirmiştir. Bu kare, sadece bir trajedinin anlık belgesi değil, aynı zamanda açlık ve insanlık krizine dair küresel bir farkındalık yaratmıştır. Fotoğrafın uyandırdığı duygusal etki, dünyanın dört bir yanında tartışmalar başlatmış ve açlık sorununa yönelik yardım kampanyalarını tetiklemiştir (Hacking, 2015, s. 447). Ancak, bu ikonik fotoğraf aynı zamanda etik tartışmaları da beraberinde getirmiş, basın fotoğrafının rolü ve sınırları üzerine derin bir sorgulama başlatmıştır.

Henri Cartier-Bresson'un fotoğrafa kazandırmış olduğu "karar anı" teorisi, yalnızca bir fotografik felsefe olarak değil, aynı zamanda bir görsel anlatım biçimi olarak da günümüzde önemini korumaya devam etmektedir. Bu yaklaşım biçimini benimseyen basın fotoğrafçıları, gündelik yaşamın zirve noktasını hem görsel olarak hem de duygusal olarak yakalamak için çaba sarf ederler. Bu çabayı sergileyen fotoğrafçılar, akıp giden yaşamın içindeki anı içgüdüsel olarak seçerken, kompozisyon ve estetik değerlerin doğru kullanımıyla o anın kaçırılmamasını hedeflemektedirler. Uygulanan bu yaklaşımların sonucunda ortaya çıkan fotografik görüntü; izleyici üzerinde derin izler bırakan, izleyiciyi düşünmeye teşvik eden ve özellikle görsel açıdan sahip olduğu auraya izleyici dâhil eden bir sanat nesnesi haline gelmektedir. Bu tür fotoğraflar, geleneksel medyada olduğu kadar sosyal medyada da güçlü bir görsel etki yaratmaktadır. Görüntülerin, izleyici üzerinde bıraktıkları derin izler toplumsal farkındalık yaratabilir, kolektif hafızaya katkıda bulunabilir ve politik yada sosyal hareketlerin itici gücü haline gelebilir.

İkonik Suikast Fotoğrafları ve Toplum Üzerindeki İnşa Edici Gücü

Basın fotoğrafında sıkça kullanılan bir ifade olarak karşımıza çıkan ikonik fotoğraf kavramı, dünya çapında geniş kitlelerce tanınan, bir olayın ya da durumun dönemini veya duygusunu güçlü bir şekilde temsil eden görüntülere verilen isimdir. İngilizce "ikona" kelimesi, benzeme ya da görsel anlamına gelen, Yunan "eikon" teriminden türemektedir. Bir ikonanın temsil ettiğinden ziyade, ifade ettiği anlamın bilincinde olmak daha da önem arz etmektedir. Çünkü bu anlam fizikseli değil, ruhsal olarak bıraktığı izi tasvir etmektedir (Freeland, 2018, s. 75). Bu bağlamda üretilen fotografik temsiller, tarih boyunca etkisini devam ettiren ve her yeni gelen nesli aurasına alan fotoğraflar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu fotografik görüntülerin amacı, belgeleme özelliğinden ziyade o anın ve bağlamının ötesinde bir etki inşa ederek bireylerin ve toplumların zihninde kalıcı bir hale getirmektedir.

Fotoğraf tarihi bugüne kadar farklı birçok konuda sanatçılar tarafından çekilmiş ikonik fotoğraflar ile doludur. Farklı konular arasında yer alan ve özellikle foto muhabirlerinin doğru zamanda, doğru yerde olmaları sonucunda üretilen ikonik fotoğraflar; politik, sosyal ve kültürel yapıyı derinden etkileyen basın fotoğraflarından oluşmaktadır. Bu fotografik görüntüler, teması itibariyle araştırmanın konusu olan suikast ve saldırı fotoğraflarını içermektedir. Söz konusu fotografik görüntüler, genellikle şok edici, sarsıcı ve geniş çapta tartışmalara yol açan temsillerden oluşmaktadır. Foto muhabirleri tarafından üretilen bu fotografik temsiller, toplumda konuya ilişkin farkındalıkları arttırabilir ve böylelikle kitleleri yeniden inşa edebilme potansiyeline sahiptir. Ortaya konulan perspektif, 20. yüzyılın ortalarından itibaren gelişim gösteren "Sosyal İnşacılık" kavramıyla paralellik göstermektedir. Amerikalı sosyologlar Peter Berger ve Thomas Luckmann'a göre; toplum, inşa edilen gerçekliklerden oluşur. Bu gerçeklik gündelik sosyo-kültürel yaşam içerisinde yer alan bilgiler ışığında inşa edilmektedir (Berger ve Luckmann, 2008, s. 92). Konuyu bu yönüyle incelediğimizde, foto muhabirler tarafından üretilen her görsel, topluma aktarılan her bilgi, kitlelerin yaşanan olayları öğrenmesine ve bunun sonucunda kendisini yeniden inşa etmesine olanak sağlamaktadır. Çünkü insanlar arasında gerçekleşen sosyal ve kültürel paylaşımlar, dünyayı yeniden inşa etme potansiyeline sahiptir (Hall, 2017, s. 23-28; Burr, 2012,

s. 8). Bu yaklaşımla beraber, kitleler yaşanan olaylara tanıklık edip olaylara ilişkin kendilerini ve toplumu yeniden inşa ederken, mevcut yaşanan olaylara ilişkin eleştiri getirerek yeni politik ve sosyal hareketlerin inşasına zemin hazırlarlar.

Kitleleri derinden etkileyen ve yaşandığı coğrafyada yeni politik ve sosyal olaylar inşa eden fotografik temsil olarak karşımıza çıkan önemli örneklerden biri, 1960 yılında Japon Sosyalist parti lideri Inejiro Asanuma'ya karşı gerçekleştirilen suikast anıdır (Resim.1). Doğru zamanda, doğru yerde ve doğru karar anı ile Japon ulusal gazetesi Mainichi'de görev yapan foto muhabiri Yasuşi Nagao tarafından bu ikonik an fotoğraflanmıştır (Smith, 2018, s. 181). Fotoğraf, Hibiya Salonu'nda gerçekleştirilen bir siyasi tartışmaya katılan sosyalist politikacı Inejiro Asanuma'ya, on yedi yaşındaki muhafazakâr görüşe sahip öğrenci Otoya Yamaguchi tarafından, geleneksel samuray kılıcı vakizaşi kullanılarak gerçekleştirilen suikast anıdır. United Press International (UPI) tarafından, tüm dünyaya "Bir Politikacının Tokyo'da Bıçaklanması" başlığı ile servis edilen bu fotoğraf, Nagao'yaya ertesi yıl Pulitzer Ödülü kazandırmıştır (Fischer ve Fischer, 2000, s. 43-44).

Resim.1: Death of Inejiro Asanuma, 1960.

Suikast anına ilişkin Nagao'nun bu ikonik fotoğrafının yanı sıra, Japon devlet televizyon kanalı olan NHK görüntüleri banttan yayınlayarak, olayın milyonlarca kişi tarafından izlenmesine olanak sağlamıştır. Fakat bu durum, birçok Japon izleyicinin tepkisine neden olmuş, kanala yönelik yoğun şikâyetler yapılmıştır. Suikast anının tüm gerçekliğiyle şiddet içerikli ve şok edici bir halde sunulması, NHK televizyonunun yayın politikasının tartışılmasına yol açmıştır (Chun, 2007, s. 182-186). Susan Sontag'a göre görseller temelde kendi başlarına ahlaki bir konum yaratamazlar, mevcut tutumlardan birini güçlendirebilir ve yeni şekillenmeye başlayan başka bir tutumun inşasına katkıda bulunabilirler (Sontag, 2011, s. 21). Bu tespitten hareketle, suikast görsellerinin toplumda yaratmış olduğu infialin sonucu, NHK televizyonu yayın politikalarını gözden geçirmek zorunda kalmıştır. Bu durum neticesinde, toplumun görseller karşısında kendisini yeniden inşa ettiği, çevresinin de değişimine zemin hazırladığı tespiti yapılabilmektedir.

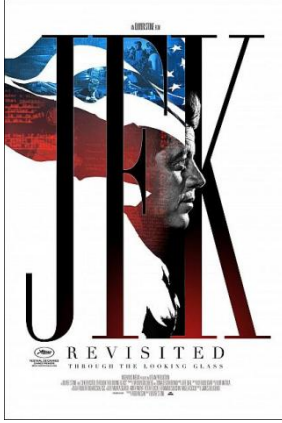
Basında yer alan ikonik suikast fotoğrafları arasında yer alan, belki de en çok ses getiren 35. Amerika Birleşik Devletler başkanı John Fitzgerald Kennedy'e düzenlenen suikast sırasında çekilmiştir

(Resim.2). Kennedy, 22 Kasım 1963 günü seçim kampanyası sırasında eşi Jackie Kennedy ile birlikte Dallas şehir merkezinde üstü açık bir limuzinin içerisinde halkı selamlarken açılan ateş sonucu hayatını kaybetmiştir (Knight, 2007, s. 1-8; Rivera, 2004, s. 20-23). Alanda görev yapan birçok foto muhabir gerçekleşen bu suikast anını fotoğraflamıştır. İsmi bilinmeyen Foto muhabir tarafından saldırıdan hemen sonra çekilen fotoğrafta, vurulan Başkan Kennedy'nin üzerine onu korumak için yatan Jackie Kennedy görülmektedir. Ayrıca limuzinin arkasında bulunan gizli servis ajanı Clint Hill'in, vurulan başkanın ve eşinin bulunduğu arka koltuğa geçmek için çabaladığı anlaşılmaktadır. Fotoğrafa yansıyan panik durumu, yaşanan olayın ciddiyetini gözler önüne sermektedir. Fotoğrafçının doğru karar anında deklanşöre basmasıyla elde ettiği bu fotoğraf, yaşanan acının temsili olarak karşımıza çıkmaktadır.

Resim.2: Assassination of President Kennedy, 1963.

Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanan bu şok edici sansasyonel olaydan sonra toplum yeni bir siyasi yapılanmaya girerek, Lyndon Baines Johnson'u en yüksek oy ile 36. ABD Başkanı seçmiştir (Rivera, 2004, s. 23). Başkan Kennedy'e karşı gerçekleştirilen bu suikast, ülkenin sosyal ve siyasi hayatında derin izler bırakırken, popüler kültürün bir parçası haline gelerek toplumun sosyo-kültürel belleğinde yer alması sağlanmıştır. Bu kültürü inşa eden yapıtların başında, Oscar Ödüllü Amerikalı Yönetmen Oliver Stone imzalı ve Kennedy suikastına yol açan olayların incelendiği, 1991 ABD yapımı politik gerilim filmi *JFK* gösterilebilir (Resim.3). Kennedy suikastini konu alan diğer bir yapım ise, Amerikalı yazar Stephen Edwin King'in *11.22.63* isimli kitabından esinlenerek çekilen ve aynı ismi taşıyan 2016 ABD yapımı, sekiz bölümlük mini bir dizi serisidir (Resim.4). Sinema ve dizi sektörünün yanı sıra, müzik sektöründe de konu alınan bu suikast, Amerikalı rock şarkıcı Marilyn Manson'un 1998'de yayınlanan, *Mechanical Animals* albümünün son parçası, *Coma White*'in klibinde konu alınmıştır (Resim.5). Üretilen ve yayılan tüm bu sosyo-kültürel öğeler ile toplumlar yeniden inşa edilerek, Kennedy suikastının günümüzde değin hatırlatılması sağlanmıştır. Bu durumu temellendiren söylem ise "gerçeklik sosyal olarak inşa edilir" yaklaşımı ile zemin bulmuştur (Berger ve Luckmann, 2008, s. 3). Aynı zamanda hatırlatıcı bu kültürel öğeler, üretildiği yıldan itibaren farklı kuşaklar tarafından izlenerek ya da dinlenerek nesilden nesile aktarılmış, inşası devam eden sosyolojik bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Resim.3: JFK, 1991.

Resim.4: 11.22.63, 2016.

Resim.5: Marilyn Manson - Coma White, 1998.

İcadından günümüze kadar fotoğraf, gündelik yaşamın gerçekliği olan ölüm kavramı ile iç içe olmuştur. Ölümü tam da gerçekleştiği anda yakalayabilmek, yaşamın akışkanlığı içerisindeki kritik anı gösteren önemli bir temsil olarak karşımıza çıkmaktadır (Sontag, 2004, s. 23). Ancak ölüm anının temsili kadar, ölümden saliselerle kurtulmuş birini fotoğraflamak da önemli bir karar anı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu duruma verilebilecek en iyi örneklerden biri ise, 5 Kasım 2024 tarihinde ABD’de gerçekleştirilecek olan seçim çalışmaları için Pensilvanya’nın Butler kentindeki bir mitinge katılan, 45. ABD Başkanı Donald John Trump’a karşı gerçekleştirilmek istenen suikast girişimi sırasında çekilmiştir (CNN, 2024). 13 Temmuz 2024’de gerçekleşen mitingi takip eden, New York Times foto muhabiri Doug Mills tarafından suikast anına ilişkin birçok fotoğraf çekilmiştir. Ancak bu fotoğraflardan bir tanesi, tüm dünya basınında yer alarak ikonik bir temsile dönüşmüştür (Resim.6). Bu fotoğrafı diğerlerinden ayıran en önemli özellik ise, sahip olduğu simgesel mesajlardır. Fotoğrafta, suikast girişiminden kulağından almış olduğu küçük bir yara ile kurtulan Trump ve ikinci saldırı ihtimaline karşı etrafını saran yakın korumaları bulunmaktadır. Trump’ın kulağından almış olduğu yaraya rağmen yumruğunu havaya kaldırarak korkusuzca ayakta durması, siyasi olarak Cumhuriyetçilerin ülkeyi yönetirken her durum ve koşulda ayakta duracağı mesajını vermektedir. Bu ideolojik mesajın yanı sıra, Trump’ın arkasında bulunan bayrak simgesi, 45. ABD Başkanının devletin ve cumhuriyetin daimi savunucusu olduğunu temsil etmektedir.

Resim.6: Attempted Assassination of Donald Trump, 2024.

Fotoğraflar toplumlara ortada neyin olduğunu, ne yaşandığını anlatan bir döküm ve envanter sunar (Sontag, 2011, s. 27). Bu açıdan fotoğraf aynı zamanda bir kanıt aracıdır. Yaşanan olayları ya da olaylara ilişkin durumları göstermede kanıt görevini üstlenir (Meskin ve Cohen 2018, s. 93). Bu özelliğinden dolayı, izleyicinin yaşanan olayları ya da durumları tanımlamasına ve değerlendirmesine olanak sağlar (Silverman, 2019, s. 13). Bu bağlamda değerlendirdiğimizde, yaşanan bu sansasyonel

olayın kritik bir anda fotoğraflanarak dünya basınında yer bulması, birçok izleyicinin konu hakkında bilgi sahibi olmasına olanak sağlamıştır. Bunun yanı sıra, farklı haber ajanslarında gerçekleşen tartışmalarda suikast fotoğraflarına yer verilmesi ve bu fotoğraflar üzerinden semiyotik siyasi okumaların yapılması, fotoğrafın günümüzde ikonik bir temsile dönüştürmektedir (Resim.7 ve 8).

Resim.7: 9KTSM, 2024.

Resim.8: FOX News, 2024.

Geleneksel medya ve sosyal medya aracılığıyla ikonik bir temsile dönüşen Doug Mills'a ait bu fotoğrafın, Trump'ın yarış içinde olduğu seçim kampanyasında da önemli bir siyasi propaganda rolü üstlendiği görülmektedir. Seçim kampanyası sürecinde t-shirt, rozet gibi seçmenlerin kullanabileceği eşyaların üzerine bu ikonik fotoğrafın baskısı yapılmıştır. Böylelikle bu eşyaları kullanan Trump destekçileri, toplum içinde görsel bir propaganda görevi üstlenerek diğer seçmen grubundan olan ya da kararsız yaşayan seçmenleri kendi taraflarına çekmeye çalışmıştır. Bu süreç, toplumu siyasi açıdan yeniden inşa etmeye yönelik bir proje olarak karşımıza çıkmaktadır (Resim.9 ve 10).

Resim.9: T-shirtler, 2024.

Resim.10: Yaka Rozeti, 2024.

Tüm dünya basınında yer alan bu ikonik fotoğrafın, özellikle Amerika Birleşik Devletleri iç siyaseti açısından Cumhuriyet destekçisi halkı, yapılacak olan seçimde partilerini destekleme konusunda konsolide ettiği, seçmenleri siyasal olarak yeniden şekillendirdiği söylenebilir. Bu bağlamda suikast fotoğraflarının ve yaşanan kaosun insanlar tarafından her ortamda konuşulması, sosyal inşayı gerçekleştiren ana unsurlarından biri olan iletişimin temelinde zemin bulunduğu gözlemlenmektedir. Çünkü insanlar birbirleriyle konuşurken dünyalarını yeniden inşa eder ve bu noktada dil icra edici bir rol üstlenmektedir (Burr, 2012, s. 6-8; Berger ve Luckmann, 2008, s. 3).

Fotoğraf tarihinde yer alan bu ikonik suikast görsellerin, foto muhabirleri tarafından doğru zamanda, doğru yerde ve sezgisel olarak doğru karar anı ile üretildiği görülmektedir. Henri Cartier Bresson tarafından ortaya atılan ve fotoğrafçılar tarafından günümüzde de kullanılan "Karar Anı" kavramı uygulama şekliyle, hala önemli çok bir kavram olduğunu göstermektedir. Bu kavram temelinde üretilen yeni fotografik temsiller ile fotoğraf tarihine yeni ikonik anlar kazandırılmaya devam edildiği söylenebilir. Bu ikonik fotoğrafların temsil ettikleri olaylara ve durumlara bağlı olarak, toplumları inşa

etmede önemli bir rol üstlendiği görülmektedir. Sonuçta dönüştürmek ve yeniden inşa etmek, tamamen sanatın eseridir (Sontag, 2004, s. 76).

Sonuç ve Tartışma

Fotoğrafın icadından bu yana, gündelik yaşamın gerçekliğini etkileyici bir şekilde yansıtarak iletişim dünyasında önemli bir konuma ulaştığı anlaşılmıştır. Başlangıçta, basın fotoğrafında olayların temsili için kullanılan illüstratif yaklaşımların tarihsel süreç içinde yerini gerçekliği doğrudan aktaran fotoğraflara bıraktığı görülmüştür. Bu süreç içerisinde fotoğraf, yalnızca bir bilgi taşıyıcısı olmaktan kalmayıp, kanıt niteliği sayesinde toplumu yaşanan olaylara karşı bilgilendiren, bu olaylara ilişkin algıyı yeniden inşa eden güçlü bir araç haline geldiği tespit edilmiştir. Diğer yandan, fotoğrafın yalnızca bir kayıt aracı olmanın ötesinde geçerek, toplumsal dönüşümlerin temelini oluşturan bir görsel anlatım biçimi haline geldiği anlaşılmıştır.

Henri Cartier-Bresson'un ortaya atmış olduğu "karar anı" teorisi, fotoğrafın görsel iletişimde kilit bir rol üstlendiğini, fotoğraf tarihi boyunca çeşitli fotografik örneklerle kanıtlanmaktadır. Bu bağlamda fotoğrafın, yalnızca yaşanan bir olayı değil, aynı zamanda o olayın duygusal ve dramatik zirvesini temsil eden sanat eseri niteliğine evrilebildiği dile getirilebilir. Bu teoriye dayanarak, foto muhabirlerinin olayların en kritik ve anlamlı anlarını yakalayıp, topluma sadece görsel bilgi sunmakla kalmayıp aynı zamanda ikonik görseller yaratma amacı güttükleri ileri sürülebilir. Tarihe geçen ve ikon haline gelen bu görsellerin, yalnızca bir anı kaydetmekle sınırlı kalmayıp, toplumsal hafızayı yeniden şekillendirerek, bireylerin yaşanan olayların gerçekliğiyle yüzleşmesine olanak tanıdığı ifade edilebilir.

Tarih boyunca medya araçlarında büyük etki yaratan siyasi suikastlar, karar anı kavramıyla ölümsüzleştirilmiş ve dünya basınında ikonlaşarak fotoğraf tarihine damga vurduğu görülmüştür. Bu suikastlar ve suikast girişimleri, fotoğraf aracılığıyla belgelenecek tüm dünyaya aktarılmış ve etkilerinin yalnızca yaşandığı döneme değil, sonrasına da kalıcı bir biçimde tarihsel yön verdiği anlaşılmıştır. Özellikle bu fotoğrafların, olayların gerçekleştiği toplumlarda sosyal, siyasi ve kültürel değişimlere zemin hazırlayarak, yeni bir toplumsal bilinç oluşumuna katkı yarattığı düşünülebilir. Bu görsel temsillerin, mevcut toplum yapısını olduğu kadar yeni yetişen nesilleri de derinden etkilediği ve yönlendirdiği söylenebilir. Fotoğrafın, yalnızca bir olayın belgesi değil, aynı zamanda topluluklar üzerinde değiştirici ve dönüştürücü bir güç olarak işlev gördüğü açıkça kabul edilebilir. Bu bağlamda fotoğrafın, devam eden yaşam sürecinde yadsınamaz bir yönlendirici ve toplumu şekillendiren bir unsur olarak rol üstlendiği sonucuna varılabilir.

Bu araştırma neticesinde geleneksel medya araçlarıyla uzun yıllar varlığını sürdüren fotoğraf, teknolojinin gelişimiyle birlikte internet ve sosyal medya aracılığıyla bireylere doğrudan ulaşma potansiyeline eriştiği söylenebilir. Günümüz teknolojik imkânlarıyla fotoğrafın, saniyeler içinde dünya genelinde geniş kitlelere ulaşabilme yeteneği sayesinde, toplumsal farkındalık yaratmada ve kolektif hareketleri başlatmada güçlü bir etkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu hızlı dönüşüm, bireylerin ve toplumların çok daha hızlı bir şekilde şekillenmesine ve yeniden inşa edilmesine olanak tanıdığı düşünülmektedir. Fotoğrafın, dijital çağın dönüşümüyle birlikte etkisini daha da güçlendirerek, gelecekte de toplumsal dinamikleri şekillendiren etkili bir araç olarak varlığını sürdüreceği sonucuna varılabilir.

Kaynakça

- Berger, J. (2017). *Bir Fotoğrafı Anlamak*. (3. Baskı). Metis Yayınları.
- Berger, P. & Luckmann, T. (2008). *Gerçekliğin Sosyal İnşâsı Bir Bilgi Sosyolojisi İncelemesi*. (1. Baskı). Paradigma Yayınları.
- Bourdieu, P. (1990). *Photography - A Middle-brow Art*. Stanford University Press.
- Bresson, H. C. (2003). *Fotografiar del Natural*. Gustavo Gili.
- Burr, V. (2012). *Sosyal İnşacılık*. (2. Baskı). Nobel Akademi Yayıncılık.
- Chun, J. M. (2007). *A Nation of a Hundred Million Idiots? A Social History of Japanese Television 1953-1973*. Routledge.
- Clarke, C. (2017). *Güzel Sanatların Bir Dalı Olarak Fotoğraf*. (1. Baskı). Hayalperest Yayınevi.
- Doğan, G. (2022). Gösterebilimsel Bağlamda Fotoğrafta Anlam Üretimi. *Yeni Yüzyılda İletişim Çalışmaları Dergisi*, 3 (4), 34-44.
- Duncum, S. D. (2023). Görseli Yorumlama. *Görsel Araştırma Yöntemleri Teori, Uygulama ve Örnek*. (9. Baskı). 9-36. Pegem Akademi.
- Er, M. H., (2023). Jeff Wall'un Gerçeklik Anlayışı Bağlamında 'Tablo Fotoğraf ve Belgelele Yakın' Yaklaşımı. *Digital Communication Journal*, 11, 41-67.
- Fischer, H. D. & Fischer, E. J. (2000). *The Pulitzer Prize Archive, 1942-1998*. De Gruyter Saur.
- Freeland, C. (2018). Fotoğraflar ve İkonlar. *Fotoğraf Felsefesi-Doğanın Kalem Üzerine Denemeler*. (1.Baskı). 69-91. Espas Yayınları.
- Gezgin, S. (2002). *Basında Fotoğrafçılık*. (2. Baskı). İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Hacking, J. (2015). *Fotoğrafın Tüm Öyküsü*. Hayalperest Yayınları.
- Hall, S. (2017). *Temsil-Kültürel Temsiller ve Anlamlandırma Uygulamaları*. (1. Baskı). Pinhan Yayıncılık.
- Jeffrey, I. (1997). *The Photo Book*. Phaidon Press.
- Jurgenson, N. (2024). *Sosyal Fotoğraf: Fotoğraf ve Sosyal Medya*. (1. Baskı). Espas Sanat Kuram Yayınları.
- Kanburoğlu, Ö. (2004). *A'dan Z'ye Fotoğraf*. (1. Baskı). Say Yayınları.
- Knight, P. (2007). *The Kennedy Assassination*. Edinburgh University Press.
- Light, K. (2012). *Çağımızın Tanıkları Belgesel Fotoğrafçılar Anlatıyor*. (1. Baskı). Espas Yayınları.
- Meskin, A. & Cohen, J. (2018). Kanıt Olarak Fotoğraf. *Fotoğraf Felsefesi-Doğanın Kalem Üzerine Denemeler*. (1.Baskı). 93-113. Espas Yayınları.
- Miller, R. (2012). *Magnum - Efsanevi Fotoğraf Ajansının Hikâyesi*. (1. Baskı). Agora Kitaplığı.
- Mulligan T. & Wooters D. (2012). *A History of Photography From 1823 to the Present*. Taschen.
- Persinger, T. (2014). *Photography - Beyond Technique*. Focal Press.
- Pritchard, M. (2014). *A History of Photography in 50 Cameras*. Bloomsbury Publishing.
- Rivera, S. (2004). *The Assassination of John F. Kennedy*. ABDO Publishing.

Rubinstein, D. (2023). *How Photography Changed Philosophy*. Routledge.

Silverman, K. (2019). *Fotoğrafın Tarihi ya da Analoji Mucizesi*. (1. Baskı). Hayalperest Yayınevi.

Smith, I. H. (2018). *Fotoğrafın Kısa Öyküsü*. (1. Baskı). Hep Kitap.

Sontag, S. (2004). *Başkasının Acısına Bakmak*. (1. Baskı). Agora Kitaplığı.

Sontag, S. (2011). *Fotoğraf Üzerine*. (2. Baskı). Agora Kitaplığı.

Taylor, D. (2011). *Leica M9 - The Expanded Guide*. (1st Edition). Ammonite Press.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (11. Baskı). Seçkin Yayınları.

İnternet Kaynakları

CNN, (2024). "Photographers Captured the Trump Assassination Attempt". <https://edition.cnn.com/interactive/2024/07/politics/photographers-trump-shooting-cnnphotos> E. T.: 16.08.2024.

Görsel Kaynakça

Resim.1: Death of Inejiro Asanuma, 1960. Erişim: <https://www.gzt.com/jurnalist/dunya-tarihine-damgasini-vurmus-10-odullu-haber-fotografi-2597681/> E. T.: 25.03.2024.

Resim.2: Assassination of President Kennedy, 1963. Erişim: <https://news.wgcu.org/2023-11-22/60-years-after-jfks-assassination-the-agent-who-tried-to-save-him-opens-up/> E. T.: 12.05.2024.

Resim.3: JFK, 1991. Erişim: https://m.imdb.com/title/tt11173544/?ref_=ttawd_ov_i/ E. T.: 22.05.2024.

Resim.4: 11.22.63, 2016. Erişim: <https://m.imdb.com/title/tt2879552/mediaviewer/rm133371392/> E. T.: 08.06.2024.

Resim.5: Marilyn Manson - Coma White, 1998. Erişim: <https://www.tumblr.com/we-are-the-nobodies/173638062390/song-coma-white-album-mechanical-animals/> E. T.: 18.07.2024.

Resim.6: Attempted Assassination of Donald Trump, 2024. Erişim: <https://edition.cnn.com/interactive/2024/07/politics/photographers-trump-shooting-cnnphotos/> E. T.: 16.08.2024.

Resim.7: 9KTSM, 2024. Erişim: <https://www.youtube.com/watch?v=jVdTjfqa6hw/> E. T.: 08.2024.

Resim.8: FOX News, 2024. Erişim: <https://www.latimes.com/entertainment-arts/business/story/2024-07-15/trump-assassination-attempt-adds-drama-to-republican-national-convention-coverage/> E. T.: 27.08.2024.

Resim.9: İkonik Suikast Fotoğrafı ve T-shirtler, 2024. Erişim: <https://edition.cnn.com/2024/07/18/politics/video/popular-merchandise-tshirt-trump-shooting-rnc-digvid/> E. T.: 04.09.2024.

Resim.10: İkonik Suikast Fotoğrafı ve Yaka Rozeti, 2024. Erişim: <https://www.amazon.com/magapin/s?k=maga+pin/> E. T.: 15.09.2024.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Makaleye yer alan Birinci Yazar %40, İkinci Yazar %35, Üçüncü Yazar %25 oranında katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan etmektedirler.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.